

དཔལ་ལྷན་འབྲུག་གཞུང་།
རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆ་ལྷན་ཚོགས།

ས་ལེན་དང་རྒྱུ་འབྲུག་གི་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ ༢༠༢༢ ཅན་མ།

LAND ACQUISITION AND COMPENSATION
RULES AND REGULATIONS 2022

ROYAL GOVERNMENT OF BHUTAN
National Land Commission

ཚེད་བཅོམ་

འབྲུག་གི་སའི་བཅའ་ཁྲིམས་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༢ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༡༠ ། ༡༡ ། པའི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་ རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆ་ལྷན་ཚོགས་
ཡིག་ཚང་གིས་ འབྲུག་ཕྱགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་དང་གདོང་ལེན་ཚུ་སེལ་ཏེ་ ལྷ་བྱ་འབྲུག་པའི་སྐབས་ འཛོལ་བྲགས་དང་དོན་སྦྱིན་ཅན་བཅོ་
ཐབས་ལུང་མིགས་ཏེ་ ས་ལེན་དང་རྒྱུ་འབྲུག་གི་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གཞི་ ༢༠༢༢ ཅན་མ་ཆ་འཛོགས་གྲུབ་ཡོད་པ་ཡིན།

བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གཞི་འདི་གིས་ གཞུང་གི་གཙུག་མེད་དགེ་རབས་ཚང་གིས་ མི་དམངས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ལུ་ རྩམ་བཞགོད་གྲུབ་པའི་
སྤྱི་ལོ་ས་ཆ་ཕྱགས་མཁོར་བཞེས་པའི་སྐབས་ གནོད་པ་འབྱུང་མི་སའི་ཚེ་བདག་ལུ་ ཅུས་ཚོད་རན་ཏོག་ཏོ་ནང་འཁོད་ འོས་ལཱ་གི་རྒྱུ་
འབྲུག་སྤོང་ནི་ལུ་ཕན་ལྗོངས་བྱུང་ཚུགས་པའི་དམིགས་གཏང་ལུ་གཞི་བཞག་ཡོད་པ་ཡིན། བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གཞི་འདི་དང་འབྲེལ་ རྒྱལ་
ཡོངས་འཆར་གཞི་ལས་འགུལ་གི་དོན་ལུ་ ལས་འགུལ་གཞི་བཙུགས་ནི་འདི་ལྷན་ཐབས་འབད་ཐབས་ལུ་ ལས་འགུལ་འཛིན་སྐྱོང་གིས་ ས་
ཚབ་གནང་བ་མ་གྲུབ་ཚུན་ རྩམ་བཞགོད་གྲུབ་པའི་སྤྱི་ལོ་ས་ཆ་དེ་ སའི་ཚེ་བདག་དང་མཉམ་གནས་བཅོ་ཐོག་ ས་ཆ་སྤྱི་ལོ་ཁྲུང་ལའེན་
ཚོགས་ཅུང་ སྤྱི་བཏང་ ས་ཆ་ལེན་མི་ལས་སྡེ་གིས་ སའི་ཚེ་བདག་ལུ་ས་ཚབ་ཀྱི་རྩམ་བཞགོད་ ཡང་ན་ དེལ་རྒྱུང་གི་རྒྱུ་འབྲུག་སྤོང་ཚར་
ཞིན་མ་ལས་རྒྱུང་མ་ཅིག་ ས་ཆ་ལེན་ཚོགས་ཡིན།

ལྷག་པར་དུ་ ས་ལེན་དང་རྒྱུ་འབྲུག་གི་ཐབས་བྱས་ལུ་ཕན་ལྗོངས་བྱུང་ཐབས་ལུ་དམིགས་ཏེ་ ས་ཆ་ལྷན་ཚོགས་དང་ ས་ཆ་ལེན་མི་ལས་སྡེ་ལུ་
ལྷ་འགན་དང་འགན་ཁུར་ཚུ་ཡང་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གཞི་འདི་ནང་ འགསལ་བཞགོད་དེ་ཡོད། དཔེར་ན་ གནོད་པ་འབྱུང་མི་སའི་ཚེ་
བདག་གི་ཚོབ་སྡེ་ ས་ཆ་ལེན་མི་ལས་སྡེ་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་དབང་འཛིན་ཚུ་ལས་ འབྲེལ་ཡོད་ཉོགས་མེད་ཡི་གུ་ཚུ་ལེན་དགོ་པའི་སྐོར་
ལས་འཁོད་དེ་ཡོད་པ་ཡིན།

བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གཞི་འདི་ མཐར་འཁྲུལ་ཅན་དང་ འབྲེལ་ཡོད་བཅའ་ཁྲིམས་ཚུ་དང་རྒྱབ་འགུལ་ལས་སྡེན་འགོག་འབད་ཐབས་ལུ་
བསྐྱར་ཞིབ་ཡོངས་ཚོགས་འབད་བའི་ཁར་ ཞེ་སྤོང་ཡོད་པའི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་དང་གོས་བསྐྱུན་ཡང་མང་རབ་ཅིག་འབད་ཡོད་པ་ཡིན།

ས་ལེན་དང་རྒྱུ་འབྲུག་གི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་སྤྱི་གཞི་ ༢༠༢༢ ཅན་མ་འདི་ ལྷན་ཚོགས་ཡིག་ཚང་གིས་འགོ་འབྲེན་ཐོག་ སྤྱི་ཚེས་
༢༢.༢.༢༠༢༢ ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྤྱིད་དཔལ་འཛོམས་ཚོགས་ཚུང་གི་ཞལ་འཛོམས་ནང་ཆ་འཛོགས་གྲུབ་ཡོད་པ་ཡིན།

། དགོས་པ་སྤྲོ་ཚེད་བང་ །

ཅུང་ཚེན།

Forward

The Land Acquisition and Compensation Rules and Regulations, 2022, are formulated in the exercise of power granted to the National Land Commission Secretariat under Section 10(h) of the Land Act of Bhutan, 2007. The primary objective is to address the existing gaps and issues in providing effective and efficient services concerning private registered land acquisition and compensation.

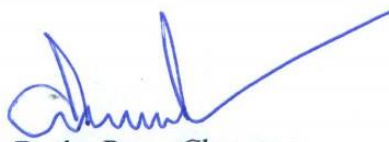
These Rules and Regulations envisage providing fair land substitutes or cash compensations at an appropriate time when the Government Institutions or Gerab Dratshang acquire private registered land in the public interest. The registration of land substitutes is required before taking over the land in the interests of the affected landowners. However, in the case of National strategic project, if the land substitute process is being delayed, to facilitate project implementation, the project may consider taking over the proposed land on a lease after executing an agreement between parties until the land substitute is registered.

In furtherance of the streamlined framework for the acquisition of private registered land, the monitoring clauses and the responsibilities of Acquiring Agencies have been incorporated. For instance, the Acquiring Agencies are held responsible for obtaining necessary clearances from the relevant agencies on behalf of the landowners.

In view of the above, for successful implementation and to pre-empt contradictions with relevant laws, rules, and policies, these Rules and Regulations are formulated after thorough reviews and a series of consultations with relevant agencies.

The Land Acquisition and Compensation Rules and Regulation, 2022, was endorsed during the Gross National Happiness Committee meeting held on July 22, 2022 by the Secretariat.

Tashi Delek

Dasho Pema Chewang

Secretary

དཀར་ཆག

སྲོན་བརྗོད།.....	༤
མཚན་གནས་དང་ བྱ་བ་ཚད་ འགོ་བརྩུགས།.....	༤
ཆ་མེད།	༤
ལག་ལེན།.....	༤
སྲིར་བཏང་དོན་ཚན།.....	༤
ས་ལེན་དང་ས་ཚབ་དང་འབྲེལ་བའི་བཀག་དམ།.....	༤
ས་ལེན་དང་རྒྱུ་འབྲུས་ཀྱི་ཐོབ་ལམ་ཚད་གཞི།	༤
ཀ། ལྷོ་སྤྱི།.....	༤
ཁ། ལྷོ་གསེབ།.....	༤
གཙུག་སྤྱིའི་རིམ་སྤྱི་གཞི།.....	༧༠
ས་ཆ་ལེན་མི་ལས་སྤྱིའི་ལྷ་འགན་དང་འགན་ཁུར།.....	༧༠
ས་ལེན་དང་རྒྱུ་འབྲུས་ཚོགས་ཚུངས།	༧༠
རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ས་ལེན་དང་རྒྱུ་འབྲུས་ཚོགས་ཚུངས།	༧༠
རྫོང་ལག་ ཡང་ན་ ལྷོ་སྤྱི་ས་ལེན་དང་ས་ཚབ་ཚོགས་ཚུངས་དང་འབྲུས་མིའི་ལྷ་འགན་དང་འགན་ཁུར།.....	༧༢
ལྷན་ཚོགས་ཡིག་ཚང་གི་ལྷ་འགན་དང་འགན་ཁུར།.....	༧༤
ས་ལེན་དང་ས་ཚབ་ཀྱི་བྱ་སྤྱིའི་རིམ་པ།.....	༧༤
སྤྱོད་ལུ་ལ་གསལ།.....	༧༤
གཞོན་འགོལ་དང་ཉེས་ཚད།.....	༧༤
དོན་ཚན་སྤྱི་ཚོགས།.....	༢༠
བསྐྱུར་བཅོས་དང་དོན་འབྲེལ་དབང་ཆ།.....	༢༠
ཚོགས་དོན་གྱི་གོ་བ་ལེན་ཐངས།	༢༠
ཚོགས་དོན་གྱི་དབང་ཚད།.....	༢༠
ངེས་ཚོགས།.....	༢༢

Contents

Acronyms	4
Preliminary	5
Title, Extent, and Commencement	5
Repeal	5
Application	5
General Provisions	5
Restrictions on Acquisition and Land Substitute	9
Eligibility Criteria for Acquisition and Compensation	9
A. Urban	9
B. Rural	9
Institutional Arrangement	11
Roles and Responsibilities of the Acquiring Agency	11
Land Acquisition and Compensation Committee	11
Land Acquisition and Compensation Committee, NLCS	11
Roles and Responsibilities of the Dzongkhag /Thromde Land Acquisition and Compensation Committee:	13
Roles and Responsibilities of Commission Secretariat	15
Land Acquisition and Substitution Procedure	15
Detailed Report	17
Offenses and Penalties	20
Miscellaneous	22
Amendment and Interpretation	22
Rules of Construction	21
Authoritative text	22
Definitions	24

Acronyms

BSR	Bhutan Schedule Rate
DLACC	Dzongkhag Land Acquisition and Compensation Committee
DoLAM	Department of Land Administration and Management
DoSAM	Department of Survey and Mapping
DLS	Dzongkhag Land Sector
LACRR	Land Acquisition and Compensation Rules and Regulations
LAP	Local Area Plan
LACC	Land Acquisition and Compensation Committee
LMD	Land Management Division
NLCS	National Land Commission Secretariat
PAVA	Property Assessment Valuation Agency
PLA	Private Land Acquisition
TLACC	Thromde Land Acquisition and Compensation Committee

སྒྲིབ་བརྗོད་

འབྲུག་གི་སའི་བཅའ་ཁྲིམས་ 2002 ཅན་མའི་དོན་ཚན་ 10 ། 11 ། པའི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་ རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆ་ལྷན་ཚོགས་ཡིག་
ཚང་གིས་ ས་ལེན་དང་རྒྱུད་འབྲུས་ཀྱི་བཅའ་ཡིག་དང་སློབ་གཞི་ 2022 ཅན་མ་དེ་ཆ་འཇོག་གྲུབ་ཡིན།

མཚན་གནས་དང་ བྱུང་བའི་འགོ་བརྒྱུགས།

1 ། བཅའ་ཡིག་དང་སློབ་གཞི་འདི་

1 ། ས་ལེན་དང་རྒྱུད་འབྲུས་ཀྱི་བཅའ་ཡིག་དང་སློབ་གཞི་སྤྱི་ལོ་ 2022 ཅན་མ་ཟེར་བརྗོད་དགོ།

2 ། འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་ཁྲོན་ཡོངས་ལུ་བྱུང་དགོ།

3 ། གནམ་ལོ་ཚུ་ལྷན་ལོ་ ཟླ་དགུ་པའི་ཉེར་བརྒྱད་ལུ་འཇམ་ སྤྱི་ལོ་ 2022 ཟླ་ 11 ། པའི་ཚེས་ 21 ། ལས་འགོ་བཟུང་སྟེ་བསྟར་
སྤོང་འབད་དགོ།

ཆ་མེད།

2 ། བཅའ་ཡིག་དང་སློབ་གཞི་འདི་གིས་ འབྲུག་གི་སའི་བཅའ་ཡིག་དང་སློབ་གཞི་ 2002 ཅན་མའི་ ལེ་ལྷུ་ 2 ། པ་ དང་ བཅའ་
ཡིག་དང་སློབ་གཞི་འདི་གི་འོག་ལུ་འཁོད་དེ་ཡོད་པའི་དོན་ཚན་དང་འབྲེལ་བའི་ བྱུང་བསྐྱབས་དང་བད་སྐྱལ་ཚུ་ཆ་མེད་ཡིན།

ལག་ལེན།

3 ། བཅའ་ཡིག་དང་སློབ་གཞི་འདི་གཞུང་གི་གཙུག་མེད་ ཡང་ན་ དགོངས་བུ་ཚང་གང་རུང་གིས་ མི་དམངས་མཐའ་དོན་གྱི་དོན་ལུ་ ཞུ་
བཀོད་གྲུབ་པའི་ས་ཆ་ཐུགས་མཁོར་བཞེས་པའི་སྐབས་ལག་ལེན་འབབ་དགོ།

སྤྱིར་བཏང་དོན་ཚན།

1 ། གཞུང་གི་གཙུག་མེད་དང་དགོངས་བུ་ཚང་གིས་ ཞུ་བཀོད་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་གྱི་ས་ཆ་ལེན་ནི་དོན་ལུ་གྲོས་འཆར་བཀོད་པ་ད་ མི་
དམངས་ མཐའ་དོན་གསལ་བཀོད་འབད་དགོ། མི་དམངས་མཐའ་དོན་ལུ་རྒྱབ་འགལ་སྟེ་ ཁེ་ཕན་ལྷན་སྤོང་གི་ཐེ་ཚོམ་རེ་འབྲོན་པ་
ཅིན་ མི་དམངས་མཐའ་དོན་ལུ་མེན་སྟེ་བརྩེ་འཇོག་འབད་དགོ།

2 ། ཞུ་བཀོད་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་གྱི་ས་ཆ་ཚུ་ བྱ་ཐབས་མེད་པའི་གནས་སྤངས་ནང་རྒྱུང་མ་ཅིག་ལེན་དགོ།

3 ། ལེན་ནི་ལེན་པའི་ཞུ་བཀོད་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་གྱི་ས་ཆ་དེ་ སའི་ཚོ་བདག་ལུ་ས་ཚབ་ཞུ་བཀོད་ ཡང་ན་ དུལ་རྒྱུད་རྒྱུད་འབྲུས་
སྤོང་ཚར་བའི་བྱུལ་ལས་རྒྱུང་མ་ཅིག་བརྩེ་ལེན་དགོ།

4 ། གཞུང་གིས་ལེན་པའི་ས་ཆ་ལྷན་ལུ་འདི་ ངེས་ 10 ། གི་འོག་རྒྱུ་ལེན་པ་ཅིན་ ས་ཆ་དེ་ཡང་ལེན་དགོ། ཡང་ན་ ཞུ་བཀོད་གནང་
འཁོད་པའི་ས་ཆ་ཅིག་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་ཆ་སྤེལ་ཏེ་ཡོད་པ་ཅིན་ དེ་དང་གཅིག་ཁར་མཉམ་སྟེ་བ་ ཡང་ན་ ས་མཚམས་དག་བཅོས་
འབད་ཚོགས།

Preliminary

In pursuant to power vested to the National Land Commission Secretariat under Section 10(h) of the Land Act of Bhutan, 2007, the Commission Secretariat prescribes the Land Acquisition and Compensation Rules and Regulations, 2022.

Title, Extent, and Commencement

1. These Rules and Regulations shall:
 - a) Be called the *Land Acquisition and Compensation Rules and Regulations, 2022*, hereafter referred to as LACRR 2022;
 - b) Extend to the whole of the Kingdom of Bhutan; and
 - c) Come into force on the 28th Day of the 9th Month of the Water Male Tiger Year, of the Bhutanese calendar corresponding to the 21st Day of November 2022.

Repeal

2. These LACRR shall supersede Chapter 7 of Land Rules and Regulations, 2007, bylaws, circulars, and other notifications.

Application

3. These LACRR shall apply to acquisition of any private registered land by the Government Institutions or Gerab Dratshang in the public interests.

General Provisions

4. Government Institutions and Gerab Dratshang proposing to acquire the private registered land shall state the public interest. Any suspicion of conflict of interest undermining the public interest shall be deemed not to be in the public interest.
5. The private registered land shall be acquired only under unavoidable circumstances.
6. The private registered land under acquisition shall be taken over only after registering the land substitute or payment of cash compensation to the landowner.
7. If the remaining land parcel after the acquisition is less than 10 decimal, such land shall be acquired or may be consolidated with the available State land adjoining the registered land of the same landowner.

- ༤༽ སྤྱིལོ་ ༢༠༠༢ ཅན་མའི་སའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཆ་འཛོགས་གྲུབ་པའི་ལྷ་མོང་ལས་ ཁྲམ་བཀོད་གྲུབ་པའི་ས་ཆའི་རྒྱ་ཚད་ ཇིས་ ༡༠ གི་ འོག་རྒྱ་ཡི་པ་ཅིན་ གཞུང་གིས་ལེན་པའི་སྐབས་ དེ་ལུ་ཆ་མཐུན་གྱི་ས་ཆ་འཕྲོ་བའི་འོས་འབབ་ཡོད།
- ༥༽ ས་ཆ་བསྐྱོད་པའི་ས་ཆའི་ ས་མཚན་མཐུན་འཁོད་ རྒྱལ་ཁམས་གྱི་ས་ཆ་ ལྷོ་ལོ་བ་གང་ཡང་བཅུགས་མི་ཚོགས།
- ༦༽ ས་ཆ་བསྐྱོད་ནི་འདི་ལུན་འགྲུངས་ལུས་པ་ཅིན་ ལས་འགུལ་གཞི་བཅུགས་ནིའི་ལྷན་ཐབས་ལུ་ ལས་འགུལ་འཛིན་སྐྱོང་གིས་ ས་ ཆ་བ་གནང་བ་མ་གྲུབ་ཚུན་ ཁྲམ་བཀོད་གྲུབ་པའི་སྐྱེར་གྱི་ས་ཆ་དེ་ སའི་ཚུ་བདག་དང་མཉམ་གན་རྒྱ་བཅོམ་གྱི་ ས་ཆ་གྲུར་སྐྱོད་ཁར་ ལེན་དགོ། ཨིན་རུང་ དོན་ཚན་འདི་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་འཆར་གཞི་གི་ལས་འགུལ་ནང་རྒྱུ་མ་ཅིག་འགབ་ཨིན།
- ༧༽ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིག་གཞི་དོན་ཚན་ ༤ པ་དང་འཁྲིལ་མ་དགོ་པར་ འཁོར་ལམ་བཅོམ་སྐྱོན་དང་རྒྱ་སྐྱོད་གྱི་ཐད་ གཞི་བཅུགས་གོ་རིམ་ སྐབས་ལུ་ གཞོད་པ་བྱུང་མི་ཁྲམ་བཀོད་གྲུབ་པའི་ས་ཆའི་ གནས་ཚུལ་བཏོན་མ་ཚུགས་པ་ཨིན་ ས་ཆ་བ་གྱི་བྱ་རིམ་དེ་ ལས་འགུལ་ མཚུགས་སུ་བའི་ལུ་ལས་འཐབ་དགོ།
- ༨༽ འགོ་ཐོག་གནང་བ་འདི་མཐའ་དཔུང་གྱི་གནང་བ་སྡེ་ བཅེ་འཛོགས་འབད་ནི་མི་འོང།
- ༩༽ ལྷོ་གཞི་རྒྱུན་ལམ། ཀ་རིང་། རྒྱུར་བཏེན་སྤོག་ལུགས་དང་ རྟེན་གཞི་ མོང་འཕེལ་གནམ་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ ཁྲམ་བཀོད་གྲུབ་པའི་ས་ ཆ་ལེན་ནི་དང་ས་ཆ་བསྐྱོད་ནིའི་ཐད་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་དེའི་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིག་གཞི་ ཡང་ན་ ལམ་སྟོན་ཚུ་དང་འཁྲིལ་དགོ་པ་ ཨིན་རུང་ གལ་སྲིད་འགྲིགས་མིན་གྱི་གནས་སྤངས་གང་རུང་འཕྲོ་བའི་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིག་གཞི་འདི་ལུ་གནས་དགོ།
- ༡༠༽ ཁྲམ་བཀོད་གྲུབ་པའི་སྐྱེར་གྱི་ས་ཆ་གཞུང་གིས་ལེན་པའི་སྐབས་ འོས་འབབ་ལུན་པའི་རྒྱུ་འབྲས་སྐྱོད་དགོ།
- ༡༡༽ གཞུང་གིས་ལེན་པའི་ས་ཆའི་རྒྱུ་འབྲས་འདི་ ཁྲམ་ནང་ཕོ་བཀོད་འབད་ཡོད་པའི་ སའི་དབྱེ་བ་དང་འཁྲིལ་དགོ།
- ༡༢༽ ས་ཆ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་དངོས་གང་རུང་ཅིག་ གཞུང་གིས་ལེན་པའི་སྐབས་ གནས་མོང་བཏོན་ནི་དང་གཏན་འཁེལ་བཅོམ་ནིའི་དོན་ལུ་ རྒྱུ་འབྲས་བཟོ་བའི་དང་གནས་ཚུལ་ལས་སྡེ་གིས་བཏོན་ཡོད་པའི་གནས་མོང་དང་ འབྲུག་གི་ཅ་ཆས་མོང་ཚད་(BSR) དང་འཁྲིལ་ དགོ།
- ༡༣༽ གལ་སྲིད་དཔུལ་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་འབྲས་སྐྱོད་པ་ཅིན་ རྫོང་ཁག་ ཡང་ན་ ལྷོ་སྡེ་གིས་ དེ་ལྟར་ ལྷན་ལུ་ལྷན་ཚོགས་ཡིག་ཚང་ལུ་ གཏང་དགོ།
- ༡༤༽ ལོ་ཐོག་དང་ཤིང་རིགས་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་དེ་ རྒྱུ་འབྲས་བཟོ་བའི་དང་གནས་ཚུལ་ལས་སྡེའི་ཚད་གཞི་དང་འཁྲིལ་དགོ།
- ༡༥༽ ས་ཆ་ལེན་མི་ལས་སྡེ་གིས་ས་ཆ་དེ་ གནང་བ་གྲོལ་བའི་ཚེས་གངས་ལས་ ལོ་རེ་གསུམ་གྱི་ནང་འཁོད་ བཀོལ་སྤྱོད་ ཡང་ན་ མོང་ འཕེལ་བཏང་དགོ། གལ་སྲིད་ ལེན་ཡོད་པའི་ས་ཆ་དེ་ ལོ་རེ་གསུམ་གྱི་ནང་འཁོད་ ཡང་ན་ མོང་འཆར་བཀོད་པའི་དགོས་དོན་ ལྟར་ བཀོལ་སྤྱོད་མ་འབད་བཅིན་ ལོ་གསེ་ རྒྱལ་ཁམས་གྱི་ས་ཆ་ལུ་ བསྐྱར་བཅོས་འབད་དགོ།
- ༡༦༽ ལྷོ་སྡེ་ནང་འཁོད་ ས་ཆ་ལེན་ནིའི་ཐད་ གཞི་ཚགས་འཆར་གཞི་དང་འཁྲིལ་དགོ།

8. The acquisition of land less than 10 decimals prevalent before the enactment of the Act shall be eligible for a proportionate land substitute.
9. Allotment of a land substitute shall not enclose any patch of State land inside its boundary.
10. In the event the land substitute process is being delayed, to facilitate project implementation, the project may consider taking over the proposed land on lease by executing an agreement between parties until the land substitute is registered. However, this clause is limited to the National strategic projects only.
11. Notwithstanding Section 6 of these Rules and Regulations, for the road construction and widening, if the actual affected registered land cannot be assessed in the initial phase, the land substitute shall be processed after completion of the project.
12. The preliminary approval shall not be construed as final approval.
13. The private registered land acquisition and the land substitute for power transmission and distribution structures shall be in accordance with the Rules and Regulations or Guidelines of the agencies concerned. In the event of any inconsistency or unavailability, these LACRR shall prevail.
14. The private registered land acquisition shall entail a fair compensation.
15. The compensation for the acquired land shall be as per the land type recorded in *Thram*.
16. The valuation and fixation of the land value and any other collateral property shall be in accordance with the rate determined by the Property Assessment Valuation Agency and Bhutan Schedule Rate.
17. In the event the cash compensation is paid for the acquired land, the Dzongkhag/Thromde shall submit the cash compensation report to NLCS.
18. The compensation rates for crops and trees shall be as prescribed by PAVA.
19. The acquiring agency shall utilize or develop the land within three years from the date of approval. However, non-utilization of the acquired land within the stipulated time or for the intended purpose shall be reverted to State land.
20. The land acquisition under Thromde shall comply with the approved urban development plan.

༢༡ ་ གལ་སྲིད་ ས་ཆ་ལེན་མི་ལས་སྡེ་གིས་ རྒྱལ་མཐུན་གྱི་ས་ཆ་ལེན་ནིའི་བྱ་རིམ་མ་འབྲེལ་པར་ རྩམ་བཀོད་གྲུབ་པའི་ས་ཆ་བཀོལ་སྤྱོད་
འབད་བཅེན་ སའི་བཅའ་ཁྲིམས་གྱི་དགོངས་དོན་ལྟར་ངོས་ལེན་འབད་དགོ།

ས་ལེན་དང་ས་ཚབ་དང་འབྲེལ་བའི་བཀག་གཞུག་

༢༢ ་ བཅའ་ཁྲིམས་གྱི་དོན་ཚན་༡༧༩ པ་ལྟར་ ས་ལེན་དེ་ས་ཁོངས་མི་ཉམས་རྒྱུན་སྐྱོང་ཨིན་ན་མ་གཏོགས་ ཚེས་ཚུགས་གྱི་འབྲེལ་
ཡོད་པའི་ས་ཁོངས་ཚུ་ གཞུང་གིས་ལེན་མ་ཚོག་པའི་ཁར་ ས་ཁོངས་དེ་ཁར་ལས་ ས་ཚབ་ཡང་སྤྱོད་མི་ཚོགས།

༢༣ ་ ས་ཆ་ལེན་མི་ལས་སྡེ་ལུ་གོས་འཆར་བཀོད་པའི་ས་གནས་དེ་ཁར་ བཀོལ་སྤྱོད་མ་འབད་བའི་ས་ཆ་འཆང་ཡོད་པ་ཅིན་ ས་ལེན་
འབད་མི་ཚོགས།

༢༤ ་ རྩོད་གསེབ་ནང་ས་ལེན་འབད་མའི་ས་ཆའི་ས་ཚབ་ཁྲོམ་སྡེ་ནང་ལས་སྤྱོད་མི་ཚོགས།

ས་ལེན་དང་རྒྱུ་འབྲུས་གྱི་ཐོབ་ལམ་ཚད་གཞི།

༡ ་ རྩོམ་སྡེ།

༢༥ ་ རྩོམ་སྡེ་ལས་ས་ཆ་གཞུང་གིས་ལེན་པའི་སྐབས་ དུལ་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་འབྲུས་སྤྱོད་དགོ། ཨིན་རུང་ སའི་ཚོ་བདག་ལུ་རྩོམ་སྡེ་ནང་
འབྲེལ་བཀོད་གྲུབ་པའི་ས་ཆ་འདི་ཅིག་ལས་མེད་པ་ཅིན་ ས་ཚབ་ཅིག་ལུ་འབྲེལ་སྤྱོད་ཞིའི་འོས་འབབ་ཡོད། གལ་སྲིད་
སའི་ལེགས་ཉེས་གྱི་ཁྲུང་པར་ལུགས་པ་ཅིན་ དེའི་ཐོག་ལུ་དུལ་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་འབྲུས་ཡང་ རྒྱ་ཁོར་བཏག་ཞིབ་དང་གནས་ཅིས་ལས་
སྡེའི་གནས་གོང་དང་འབྲེལ་ཏེ་སྤྱོད་དགོ།

༢༦ ་ རྩོམ་སྡེ་ནང་ལུ་གཤམ་འཁོད་གོ་རིམ་དང་འབྲེལ་ས་ཚབ་སྤྱོད་དགོ།

༡ ་ ས་ཚབ་འདི་ ས་གནས་ས་ཁོངས་འཆར་གཞི་ཅིག་གི་ནང་འཁོད་ལས་ངོས་འཛིན་འབད་དགོ།

༢ ་ གལ་སྲིད་ ས་གནས་ས་ཁོངས་འཆར་གཞི་ཅིག་གི་ནང་འཁོད་ ས་ཚབ་མ་འབྲོབ་པ་ཅིན་ ཉེ་འདབས་གྱི་ས་གནས་ས་ཁོངས་
འཆར་གཞི་ནང་ལས་ ས་ཆ་ལེན་ཡོད་པའི་ཐག་ཉེ་ཉིང་དང་འབྲེལ་ཏེ་སྤྱོད་དགོ།

༣ ་ ས་ཚབ་འདི་ ས་གནས་ས་ཁོངས་འཆར་གཞི་དང་ ངོས་འཛིན་འབད་ཡོད་པའི་ས་ཆའི་དབྱེ་བ་གི་ཚད་གཞི་ལྡན་པའི་སའི་རྒྱ་
ཚད་དང་འབྲེལ་དགོ།

༢ ་ རྩོད་གསེབ།

༢༧ ་ བཅའ་ཁྲིམས་གྱི་དོན་ཚན་༡༨༡ པ་ལྟར་ གལ་སྲིད་གཞུང་གིས་ལེན་པའི་ས་ཆ་དེ་ རྩོད་གསེབ་ནང་ཨིན་པ་ཅིན་ སའི་ཚོ་བདག་
ལུ་ས་ཚབ་ ཡང་ན་ དུལ་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་འབྲུས་ ཡང་ན་ ལེན་ཡོད་པའི་ས་ཆའི་གནས་གོང་དང་འབྲེལ་ ཆ་ཤས་ཅིག་ས་ཚབ་དང་
ཆ་ཤས་ཅིག་དུལ་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་འབྲུས་སྡེ་གཉིས་ཆ་ར་ གནམ་ཁ་རྒྱབ་ནིའི་དབང་ཚད་ཡོད།

21. If an acquiring agency utilizes private registered land without following the formal land acquisition process, such cases shall be dealt as per the Act.

Restrictions on Acquisition and Land Substitute

22. Pursuant to Section 146 of the Act, unless an acquisition is for the preservation of a site, acquisition and allotment of land substitute from an area occupied by religious monuments and heritage sites shall be prohibited.
23. If an acquiring agency has unutilized landholding in the proposed locality, the agency shall not be eligible for acquisition.
24. A land substitute for the land acquired from rural areas shall not be provided from urban areas.

Eligibility Criteria for Acquisition and Compensation

A. Urban

25. The acquisition of the land in Thromde shall be provided cash compensation. However, the land to be acquired is the only plot owned by the landowner in the Thromde, he shall be entitled to a land substitute from the same Thromde. If the value of land substitute is inadequate, additional cash compensation shall be provided based on the PAVA rate.
26. The land substitute in Thromde shall be in the following order of priority:
 - a) Within the same Local Area Plan;
 - b) If the land substitute is not available in the same LAP, then it shall be proposed from the surrounding LAP in order of proximity of the acquired plot; and
 - c) The land substitute shall comply with the minimum plot size of LAPs and designated precincts.

B. Rural

27. Pursuant to Section 147 of the Act, if the private registered land is acquired from rural areas, the landowner shall have the discretion to opt for land substitute or cash compensation or a combination of both, proportionate to the value of the acquired land.

- 21 ། མྲོང་གསེབ་ནང་ལུ་ས་ཚབ་སྤྱོད་ནིའི་ཐང་ ས་གནས་དེ་གཤམ་འཁོད་སྤོན་ཐོབ་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་འཁྲིལ་དགོ།
- ཀ། ས་ཚབ་དེ་གཡུས་སྤོའི་ནང་འཁོད་ལས་སྤྱོད་དགོ།
- ཁ། གལ་སྲིད་ ས་ཚབ་དེ་གཡུས་སྤོའི་ཕྱི་ནང་མེད་པ་ཅིན་ མེད་འོག་ནང་འཁོད་ལས་སྤྱོད་དགོ།
- ག། གལ་སྲིད་ ས་ཚབ་དེ་གོང་གི་ས་གནས་གཉིས་ཆ་ར་ནང་མེད་པ་ཅིན་ རྫོང་ཁག་གཅིག་ནང་ལས་སྤྱོད་དགོ། རྫོང་ཁག་ས་ལེན་དང་ས་ཚབ་ཚོགས་ཚུང་གི་གོས་འདེབས་ལྟར་ ལྷན་ཚོགས་ཡིག་ཚང་གིས་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་བཟི་འཛོག་འབད་ཚོག།

གཙུག་སྤྱིའི་རིམ་སྤྱི་ག།

ས་ཆ་ལེན་མི་ལས་སྤྱིའི་ལྷ་འགན་དང་འགན་ལུར།

- 22 ། ས་ཆ་ལེན་མི་ལས་སྤྱིའི་གིས་
- ཀ། གཤམ་ལུ་འཁོད་ཡོད་པའི་གནད་དོན་དང་སྒྲུགས་ཏེ་ རྫོང་ཁག་ ཡང་ན་ ཁོམ་སྤེལ་ལུ་ལྷ་ཡིག་ལུ་དགོ།
- ༡ ། ས་ཆ་ལེན་དགོ་པའི་དགོས་དོན།
- 2 ། ལས་འགུལ་གོས་འཆར་བཅུད་བསྐྱུལ། དང་
- 3 ། ས་ཆ་བཀོལ་སྤྱོད་འཆར་གཞི་དང་ལས་སྤྱི།
- ཁ། ས་ཆ་ལེན་ནིའི་བྱ་རིམ་འཐབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྤྲོའི་ཚུ་སྤྱོད་དགོ།
- ག། གནོད་པ་བྱུང་མི་སའི་ཚེ་བདག་གི་ངོ་ཚབ་སྤེ དེས་པར་མཁོ་བའི་ཉོགས་མེད་ཡིག་ཆ་ཚུ་འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྤེལ་ཚུ་ལས་ལེན་དགོ།
- ང། ། ལག་ཁྲམ་ཐོབ་སྤེལ་ལྷོ་རོ་གསུམ་གྱི་ནང་འཁོད་ རྫོང་ཁག་ས་ལེན་དང་ས་ཚབ་ཚོགས་ཚུང་གིས་ཚོད་ཕྱིས་བཏོན་ཡོད་པའི་གནས་གོང་དང་འཁྲིལ་ ས་ཚབ་གོང་འཕེལ་གཏང་ནིའི་དོན་ལུ་ བྱ་རིམ་འཐབ་སྤེལ་དབུལ་སྤྱོད་དགོ།

ས་ལེན་དང་རྒྱུ་འབྲུས་ཚོགས་ཚུང་།

- 30 ། མྲོང་གསེབ་དང་ཁོམ་སྤེལ་ནང་ ས་ལེན་དང་ས་ཚབ་ཚོགས་ཚུང་གཞི་བཙུགས་འབད་དགོ་པ་དང་ ཚོགས་ཚུང་གི་འབྲུས་མི་དྲུང་ཆེན་དེ་ས་ཆ་ཐོ་བཀོད་འགོ་དཔོན་ཡིན།

རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ས་ལེན་དང་རྒྱུ་འབྲུས་ཚོགས་ཚུང་།

- 31 ། རྒྱལ་ཡོངས་འཆར་གཞི་ལས་འགུལ་གྱི་དོན་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ས་ལེན་དང་རྒྱུ་འབྲུས་ཚོགས་ཚུང་གཞི་བཙུགས་འབད་དགོ།
- 32 ། རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ས་ལེན་དང་ས་ཚབ་ཚོགས་ཚུང་གི་འབྲུས་མི་གཤམ་གསལ་ལྟར།
- ཀ། དྲུང་ཆེན། ལྷི་འཛིན།

28. The land substitute in rural areas shall be in the following order of priority:
- a) Within the same village;
 - b) If the land substitute is not available in the same village, then it shall be proposed from the same Gewog;
 - c) In the event the land substitute is not available in the above two locations, then it may be proposed from the same Dzongkhag. Based on the recommendation of the DLACC, the Secretariat upon review may consider the proposal.

Institutional Arrangement

Roles and Responsibilities of the Acquiring Agency

29. Acquiring Agency shall:

- a) Submit an application to Dzongkhag/Thromde encompassing:
 - i. Purpose of acquisition;
 - ii. Brief project description;
 - iii. Land use plan and activities; and
- b) Pay the work charge involved in the acquisition processes.
- c) Obtain necessary clearances on behalf of the affected landowner from relevant agencies; and
- d) Process and release the land substitute development cost based on the cost estimation submitted by DLACC within three months after receiving *Lag Thram*.

Land Acquisition and Compensation Committee

30. The Dzongkhag/Thromde shall have the Land Acquisition and Compensation Committee instituted with the member secretary as Land Registrar of the concerned Dzongkhag or Thromde.

Land Acquisition and Compensation Committee, NLCS

31. The NLCS shall have the Land Acquisition and Compensation Committee instituted for a National strategic project.
32. The members of LACC of NLCS shall comprise of the following members:
- a) Secretary, as Chairperson

- ལ། མདོ་ཆེན། ས་ཆ་བདག་སྐྱོང་དང་འཛིན་སྐྱོང་ལས་ཁུངས།
- ག། མདོ་ཆེན། ས་འཇལ་དང་ས་ཁྲ་བཅོས་སྐྱུན་ལས་ཁུངས།
- ང། ས་ཆ་འཛིན་སྐྱོང་གཙོ་འཛིན་འགོ་དཔོན། འཕུས་མི་དྲུང་ཆེན། དང་
- ཅ། འབྲེལ་ཡོད་འཕུས་མི་གཞན།

རྫོང་ཁག་ ཡང་ན་ ཁྲོམ་སྡེ་ས་ལེན་དང་ས་ཚབ་ཚོགས་རྒྱུང་དང་འཕུས་མིའི་ལཱ་འགན་དང་འགན་ཁུར།

33 ། ལཱ་འགན་དང་འགན་ཁུར་ཚུ་གཤམ་གསལ་ལྟར།

- ༡། ས་ལེན་དང་རྒྱུང་འཕུས་སྤོད་ནིའི་བྱ་རིམ་འབྲེལ་དགོ།
- ལ། དགོས་མཁོ་དང་བསྐྱུན་ གནོད་པ་འབྱུང་མི་སའི་ཚོ་བདག་དང་མཉམ་འདྲི་བསྐྱུན་འབད་དགོ།
- ག། ས་ཚབ་གྱི་འོས་འབབ་བརྟག་ཞིབ་འབད་དགོ།
- ང། མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་རྒྱུང་དང་ ཁྲིམས་མཐུན་ཡོད་པ་དེས་གཏན་བཅོལ་དགོ།
- ཅ། འཕུག་གི་ཅ་ཆས་གོང་ཚད་(BSR) དང་འབྲེལ་ བཅོལ་གོད་གྱི་གནས་ཚུལ་བཏོན་དགོ།
- ཆ། དདུལ་རྒྱུང་གི་རྒྱུ་འཕུས་སྤོད་ནིའི་དོན་ལུ་ ཚུམ་བཏོན་ཡོད་པའི་རྒྱུ་འཕུས་གྱི་སྐྱེན་ཁུ་དེ་ འབྲེལ་ཡོད་དབང་འཛིན་ལུ་ རུལ་དགོ།
- ཇ། གལ་སྲིད་རྒྱ་ཞིང་མེན་པའི་དགོས་དོན་ལུ་ལེན་པ་ཅེན་ སའི་དབྱེ་བ་གཞན་ལུ་བསྐྱར་བཅོས་འབད་ནིའི་བརྟག་ཞིབ་འབད་དེ་ བྱ་རིམ་འབྲེལ་དགོ།
- ༉། ལེན་པའི་ས་ཆ་དེ་སྤུང་སྐྱོབ་ས་ཁོངས་ནང་རྒྱུང་པ་ཅེན་ འབྲེལ་ཡོད་ཁྲིམས་ལུགས་ལྟར་གནས་ཡོད་པ་དེས་གཏན་བཅོལ་དགོ།
- ༡༠། ལེན་ནི་ཨིན་པའི་ས་ཆ་འགྲུར་ འོ་ཐོག་དང་ཤིང་གི་རྒྱུ་འཕུས་གྱི་ཚུམ་བཏོན་དགོ།
- ཐ། དགོས་མཁོ་དང་བསྐྱུན་ ས་ལེན་དང་རྒྱུང་འཕུས་གྱི་ཞལ་འཛོམས་ཚོགས་དགོ།
- ༡༡། འཕུས་མི་དྲུང་ས་ཁོངས་བསྐྱོམས་ལས་ འཕུས་མི་གསུམ་དཔྱ་གཉིས་ཚང་དགོ།
- ཀ། གོས་ཚོད་དེ་འཕུས་མི་མང་མོས་གྱི་ཐོག་ལས་བཏོན་དགོ།
- པ། ཞལ་འཛོམས་མ་ཚོགས་པའི་སྤོན་ལས་ཁེ་ཕན་ལྷན་སྐྱོད་གསལ་བསྐྱུགས་འབད་དགོ།
- མ། རྫོང་ཁག་ ཡང་ན་ ཁྲོམ་སྡེའི་ས་ཁྲམ་སྡེ་ཚོན་གྱིས་མེ་

- ༡། ཁྲམ་བཀོད་གྲུབ་པའི་སྐྱེར་གྱི་ས་ཆ་ལེན་ནིའི་གོས་འཆར་བཀོད་མི་དེ་མི་དམངས་མཐའ་དོན་ལུ་ཨིན་མིན་ བསྐྱར་ཞིབ་ དང་ བདེན་དཔྱད་འབད་དགོ།
- ༢། གོས་འཆར་བཀོད་མི་ལས་སྐྱེད་དེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆ་བཀོད་སྤོད་འཆར་གཞི་དང་འབྲེལ་ཡོད་པ་དེས་གཏན་བཅོལ་དགོ།

- b) Director, DoLAM;
- c) Director, DoSAM;
- d) Chief, LMD, as member Secretary; and
- e) Any relevant member.

Roles and Responsibilities of the Dzongkhag /Thromde Land Acquisition and Compensation Committee:

33. The responsibilities are as follows:

- a) Process the land acquisition and compensation;
- b) Consult with the affected landowner when necessary;
- c) Undertake a feasibility study of a land substitute;
- d) Ensure compliance with environmental laws;
- e) Shall be responsible for valuation of the structure as per BSR;
- f) Shall submit the cash compensation assessment report to the concerned agency for release;
- g) Assess and process conversion of *Chhuzhing* to other land categories if a required purpose is other than *Chhuzhing*;
- h) Ensure compliance with the laws if the acquired land falls under protected areas;
- i) Compute the compensation for crops and trees on the land to be acquired;
- j) Conduct Land Acquisition and Compensation Committee meeting when necessary;
- k) The presence of two-thirds of the total number of members shall constitute a quorum;
- l) Decision shall be taken based on a majority consensus of the members present;
- m) Declare a conflict of interest;
- n) The Dzongkhag or Thromde Land Sector shall:
 - i. Review and verify whether the proposed private registered land acquisition is in the public interests;
 - ii. Ensure that the proposed activity is in compliance with the National land use plan;

- 3) དེས་པར་མཁོ་བའི་ཉོགས་མེད་ཡིག་ཆ་ལེན་པའི་ལུལ་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་ས་ཆ་ལས་ས་ཆ་བསྐྱོད་ནི་ཡིན་མི་དེ་ བདེན་དཔྱད་འབད་དགོ།
- 4) ལེན་ནི་ཡིན་པའི་ས་ཆ་དང་ས་ཆ་བཟུང་གི་ས་འཇལ་དང་ཐོ་བཀོད་ཀྱི་བྱ་རིམ་འབབ་དགོ།
- 5) ས་ཆ་ལེན་མི་ལས་སྡེ་ལས་ ལུ་ཡིག་དང་དགོས་མཁོ་འདི་ཡིག་ཆ་ཚུ་བསྐྱུ་སྒྲིག་འབད་ནི། ཚོགས་ཚུང་ཞལ་འཛོམས་འགོ་འབྲེན་འབབ་ནི། ས་ལེན་དང་ས་ཆ་བཟུང་གི་བྱ་རིམ་ཚུ་ བཅའ་ཁྲིམས་དང་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞིའི་དགོངས་དོན་ ལྟར་ཡོད་པ་དེས་གཏན་བཟོ་དགོ།
- 6) ས་ལེན་གྱི་དོན་ལུ་གོ་ས་འཆར་བཀོད་ཡོད་པའི་ཁྲམ་བཀོད་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་གྱི་ས་ཆ་དེ་ ཉོག་འཛིན་མེད་པ་དེས་གཏན་བཟོ་དགོ།
- 7) གོ་ས་འཆར་བཀོད་པའི་ས་ཁོངས་ནང་ས་ཆ་ལེན་མི་ལས་སྡེ་ལུ་ བཀོལ་སྤྱོད་མ་འབད་བའི་ས་ཆ་འཆར་སྟེ་ཡོད་མེད་ བདེན་དཔྱད་འབད་དགོ།
- 8) ས་ལེན་འབད་བའི་ས་ཆ་ཚུ་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་ལྟར་ ལྟ་ཉོག་འབད་དགོ།
- 9) ས་ཆ་བསྐྱོད་བཏུབ་པའི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་ས་ཆ་ཚུ་ས་འཇལ་འབད་དེ་ དམ་ཐོ་རྒྱུན་སྲུང་འབབ་དགོ།

ལྷན་ཚོགས་ཡིག་ཆ་དང་གི་ལུ་འགན་དང་འགན་ལུར།

30) ལྷན་ཚོགས་ཡིག་ཆ་དང་གིས་ ས་ལེན་དང་ས་ཆ་བཟུང་གི་བྱ་རིམ་ཚུ་ལྟ་ཉོག་འབད་དགོ།

ས་ལེན་དང་ས་ཆ་བཟུང་གི་བྱ་རིམ་ལ།

- 31) ས་ཆ་ལེན་མི་ལས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་དེའི་དོན་ཚུན་2017) པ་ལྟར་ས་ལེན་གོ་ས་འཆར་(PLA-1) གི་ རྫོང་ཁག་ ཡང་ན་ ཁྲོམ་སྡེ་ས་ལེན་དང་ས་ཆ་བཟུང་གིས་ལུ་བཅུགས་དགོ།
- 32) རྫོང་ཁག་ ཡང་ན་ ཁྲོམ་སྡེ་ས་ལེན་དང་ས་ཆ་བཟུང་གིས་གོ་ས་འཆར་འཐོབ་ཞིན་མ་ལས་ ཉེན་གངས་2017) གི་ནང་འཁོད་ཆ་ མེད་གཏང་ནི་ ཡང་ན་ འགོ་ཐོག་གོ་ས་འཆར་དང་སྒྲིག་གཞི་འདེབས་ལྷན་ཚོགས་ཡིག་ཆ་དང་གི་གཏང་དགོ།
- 33) ས་ཆ་བདག་སྲུང་དང་འཛིན་སྲུང་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་གོ་ས་འཆར་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་ ཉེན་གངས་བདུན་གྱི་ནང་འཁོད་ ཆ་མེད་ གཏང་ནི་ ཡང་ན་ འགོ་ཐོག་གནང་བ་བདེ་སྤྱོད་དགོ།
- 34) བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚུན་2017) པ་ལྟར་ འགོ་ཐོག་གནང་བ་འཐོབ་པའི་ལུལ་ རྫོང་ཁག་ ཡང་ན་ ཁྲོམ་སྡེ་ས་ལེན་དང་ས་ཆ་བཟུང་གིས་ས་ཆ་དེ་མ་ལེན་པའི་ཉེན་གངས་2017) གི་སྡེ་ལས་ སའི་ཚོ་བདག་ལུ་ཡིག་ཐོག་ལུ་བདེ་སྤྱོད་དགོ།

- iii. Verify a land substitute to be provided from the State land upon obtaining necessary clearances;
- iv. Survey and process the registration of the land to be acquired and land substitute;
- v. Compile applications received from acquiring agencies and pertinent documents, coordinate committee meetings, and ensure the acquisition is as per provisions of the Act and LACRR;
- vi. Ensure that the registered land proposed for acquisition is free of any encumbrances.
- vii. Verify whether an acquiring agency has unutilized landholding in the proposed locality;
- viii. Monitor the acquired land as per these Rules and Regulations; and
- ix. Survey and maintain a record of the alienable State land to facilitate land substitute in the future.

Roles and Responsibilities of Commission Secretariat

- 34. The Commission Secretariat shall closely monitor the land acquisition and compensation.

Land Acquisition and Substitution Procedure

- 35. Acquiring agency shall submit the land acquisition proposal (Form PLA-1) to the Dzongkhag or Thromde Committee fulfilling the requirements prescribed under Section 29(a) of these Rules and Regulations.
- 36. The Dzongkhag or Thromde shall reject the proposal or submit the preliminary proposal along with the recommendation to the Secretariat within 15 working days upon receipt of the proposal.
- 37. The Department of Land Administration and Management shall review the preliminary proposal and convey or reject the preliminary approval within seven working days.
- 38. Pursuant to Section 199 of the Act, upon receipt of the preliminary approval, the Land Sector shall serve a written notice within 10 working days to the landowner informing him of the acquiring agency's intent to acquire his land at least 120 days prior to the acquisition.

- ༣༩༽ འབྲུག་མི་རྒྱུ་ཚེན་གྱིས་འགོ་འདྲེན་ཐོག་ས་གནས་ཁར་བདེན་དུ་འབད་དེ་ རྫོང་ཁག་ ཡང་ན་ རྩོམ་སྡེ་ས་ལེན་དང་ས་ཚབ་ ཚོགས་ཚུང་ལུ་སློན་ལུ་ལུ་དགོ། གལ་སྲིད་ རྒྱབ་སྐྱོན་འབད་བཅིན་ ཉེན་གངས་^{༡༠} གྱིན་འཁོད་ སློན་ལུ་ཁག་སལ་ལྟན་ ཚོགས་ཡིག་ཚང་ལུ་གཏང་དགོ།
- ༤༠༽ ས་ཚབ་དག་སྐྱོང་དང་འཛིན་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ སློན་ལུ་ཁག་སལ་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་ ཉེན་གངས་^{༢༤} གྱིན་འཁོད་ རྒྱབ་སྐྱོན་འབད་ནི། ཡང་ན་ ཚམེད་གཏང་ནི་དང་ ཡང་ན་ བར་བཤུད་རྒྱབ་སྡེ་ མཐུན་མེན་གྱི་གནད་དོན་གང་རུང་གི་ཐད་ རྫོང་ཁག་ ཡང་ན་ རྩོམ་སྡེ་ས་ལེན་དང་ས་ཚབ་ཚོགས་ཚུང་ལས་ རོགས་སེལ་ལེན་དགོ།
- ༤༡༽ རྒྱལ་ཡོངས་འཆར་གཞི་ལས་འགུལ་གྱི་དོན་ལུ་ས་ལེན་དང་ས་ཚབ་གྱི་གོ་ས་འཆར་ཚུ་ ས་ཚབ་དག་སྐྱོང་དང་འཛིན་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་ ཀྱིས་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་ཚར་བའི་ལུ་ ཉེན་གངས་^{༢༤} གྱིན་འཁོད་ ས་ལེན་དང་རྒྱུད་འབྲུག་གི་ཚོགས་ཚུང་གིས་གོ་ས་ བསྐྱར་ཞུལ་འཛོམས་ནང་བཅུགས་དགོ།
- ༤༢༽ ས་ཚབ་དག་སྐྱོང་དང་འཛིན་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ རྒྱབ་སྐྱོན་གྲུབ་པའི་ས་ལེན་དང་ས་ཚབ་གྱི་གོ་ས་འཆར་ཚུ་ ཉེན་གངས་ལྡེ་ རང་འཁོད་ མངོན་མཐོའི་དབང་འཛིན་ལུ་ལུ་དགོ།
- ༤༣༽ མངོན་མཐོའི་དབང་འཛིན་ལས་གནད་བསྐོས་ཞེན་ལས་ ས་ཚབ་དག་སྐྱོང་དང་འཛིན་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཉེན་གངས་ལྡེ་ རང་འཁོད་ ས་ཁྲ་དང་ཁྲམ་དུས་མཐུན་གྱི་བྱ་རིམ་འཐབ་དགོ། ལག་ཁྲམ་གསར་པ་དང་བཀོལ་སྤྱོད་ལག་ཁྲེར་ཚུ་ འབྲེལ་ཡོད་ སའི་ཚོ་བདག་དང་ས་ཚབ་པའི་ལས་སྡེ་ལུ་སྤྱོད་དགོ།

སློན་ལུ་ཁག་སལ་ལ།

- ༤༤༽ རྫོང་ཁག་ ཡང་ན་ རྩོམ་སྡེ་ས་ལེན་དང་ས་ཚབ་ཚོགས་ཚུང་གིས་ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་འབྲི་ཤོག་ PLA-1 ལས་ PLA-5 ལྟར་ སློན་ལུ་ཁག་སལ་བཅོལ་དགོ།
- ༤༥༽ སློན་ལུ་དེ་ནང་གཞུང་གསལ་གནད་དོན་ཚུ་ཚང་དགོ།
 - ༡༽ རྫོང་ཁག་ ཡང་ན་ རྩོམ་སྡེ་ས་ལེན་དང་ས་ཚབ་ཚོགས་ཚུང་གི་གོ་ས་ཚོད།
 - ༢༽ འཛིན་སྐྱོང་ ཤིང་དང་ རྒྱ་དངོས་གཞན་ཚུ་གི་རྒྱུད་འབྲུག་གི་ཁག་སལ་ལ།
 - ༣༽ ལེན་ཡོད་པའི་ས་ཚབ་དང་ས་ཚབ་གྱི་ཚུ་ཚང་ས་ཁ།

39. The member secretary of the Dzongkhag or Thromde shall coordinate a field verification and submit a report to the Dzongkhag or Thromde Committee. If recommended, submit a detailed report to the Commission Secretariat within 10 working days.
40. The DoLAM upon reviewing the detailed report of the proposal shall recommend, reject or defer with justification, or seek clarification as and when necessary, from the Dzongkhag/Thromde Committee within 24 working days.
41. For the National strategic project cases, the DoLAM upon review shall present the cases to LACC within 24 working days.
42. The DoLAM shall submit the recommended cases to the higher authority for endorsement within five working days.
43. Upon receipt of the endorsement, the DoLAM shall process the map and *Thram* updates within five working days. The new *Lag Thram* and Land Use Certificates/lease certificates shall be issued to the concerned landowner and acquiring agency respectively.

Detailed Report

44. The DLACC/TLACC shall prepare a detailed report in the format prescribed as per Forms PLA 1 to PLA 5.
45. The report shall contain the following:
 - a) Decision of the DLACC/TLACC;
 - b) Details of compensation for crops, trees, and other properties; and
 - c) Cadastral maps for acquired and land substitute;

གནོད་འགོལ་དང་ཉེས་ཚད།

༤༩༽ འབྲུག་གི་སའི་བཅའ་ཁྲིམས་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༢༩༥ པ་ལྟར་ བཅའ་ཁྲིམས་དང་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་འདིའི་
འོག་ལུ་དམིགས་བསལ་སླེ་མ་ཚུན་པའི་གནོད་འགོལ་དང་ཉེས་ཚད་ཀྱི་རིགས་ འབྲུག་གི་ཉེས་འགོལ་ཁྲིམས་དེ་བ་དང་ འོས་འབབ་
ལྡན་པའི་འབྲེལ་ཡོད་བཅའ་ཁྲིམས་གཞན་ཚུ་དང་འབྲེལ་དགོ།

༥༠༽ བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་ ༢༩༦ པའི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་ རོར་འཁྲུལ་ཞུགས་ཡོད་པ་སླེ་བཅི་འཛུགས་འབད་བར་ ས་ཆའི་ཆ་
ཚད་ཀྱི་ཐོ་ཡིག་དང་ཁྲམ་ནང་ ཁ་སྐོང་ ཡངན་ བཏོགས་གཏང་ནི་ བསྐྱར་བཅོས་འབད་ནི་ཚུ་ཁྲིམས་འགལ་ཨིན།

༥༡༽ བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་ ༢༩༧ པའི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་ གཤམ་གསལ་བྱ་སྡོད་ཚུ་ལས་གང་རུང་འཐབ་མི་ མི་ངོ་དེ་དབྱེ་རིམ་
གསུམ་པའི་ཉེས་ཚེན་གནོད་འགོལ་གྱི་ཉེས་སྒྲོན་གངས་སུ་བཅི་ཞིན་མ་ལས་ འབྲུག་གི་ཉེས་འགོལ་ཁྲིམས་དེ་བ་དང་འབྲེལ་ཏེ་བཅོན་
ཁྲིམས་ཕོག་དགོ་པའི་འདི་ཡང་ཅེ་

༢༩༧༽ ཁ༽ ཞུམ་བཞོན་གྲུབ་པའི་ས་ཆའི་ས་གོ་རྒྱ་ཚད་ ཡངན་ ས་ཆའི་བདག་དབང་ལུ་གནོད་ནི་ཨིན་པའི་ ས་ཆའི་ཆ་ཚད་
ཀྱི་ས་ཁྲ་དང་ཁྲམ་ནང་ ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ཁ་སྐོང་ ཡངན་ བཏོགས་གཏང་ནི་ བསྐྱར་བཅོས་འབད་ནི།

༢༩༧༽ ཁ༽ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཐོབ་ཁུངས་ཡོད་པའི་ མི་ངོ་ ཡངན་མངའ་ཁུལ་ལས་སླེ་གང་རུང་མེན་མི་གི་
མིང་ཐོག་ལུ་ ཞུམ་སྡོད་ནི་ ཡངན་ས་ཆ་ཐོ་བཞོན་འབད་ནི།

༥༢༽ བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་ ༢༩༨ པའི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་ གཤམ་འཁོད་ཀྱི་བྱ་སྡོད་ཚུ་ལས་གང་རུང་འཐབ་མི་ མི་ངོ་དེ་ ཉེས་
ལྡེའི་གནོད་འགོལ་གྱི་ཉེས་སྒྲོན་གངས་སུ་བཅི་ཞིན་མ་ལས་ འབྲུག་གི་ཉེས་འགོལ་ཁྲིམས་དེ་བ་དང་འབྲེལ་ཏེ་བཅོན་ཁྲིམས་ཕོག་ནི་
འདི་ཡང་ཅེ་

༢༩༨༽ ཁ༽ དོན་ཚན་ ༡༣༩༽ ཀ དང་ ཁ༽ པ་ ༡༣༤ དང་མ་མཐུན་པར་ གཞུང་གི་གཙུག་སླེ་དང་ དགོངས་གྲུ་ཚང་
ཚོས་སླེ་གཙུག་སླེའི་བདག་དབང་ལུ་ཡོད་པའི་ས་ཆ་སྤོ་སྤོར་འབད་ནི།

༥༣༽ བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་ ༢༩༩ པའི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་ གཤམ་འཁོད་ཀྱི་བྱ་སྡོད་ཚུ་ལས་གང་རུང་འཐབ་མི་ མི་ངོ་དེ་ ཉེས་
པ་ཡང་ལྡེའི་གནོད་འགོལ་གྱི་ཉེས་སྒྲོན་གངས་སུ་བཅི་ཞིན་མ་ལས་ འབྲུག་གི་ཉེས་འགོལ་ཁྲིམས་དེ་བ་དང་འབྲེལ་ཏེ་བཅོན་ཁྲིམས་
ཕོག་ནི་འདི་ཡང་ཅེ་

༢༩༩༽ ཁ༽ ས་གནས་དབང་འཛིན་དང་/ཡངན་ལྡན་ཚོགས་ཡིག་ཚང་ ཡངན་ མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་
བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞིའི་འོག་ལུ་བཞོན་དེ་ཡོད་པའི་ ཁོང་རའི་བྱ་སྤོ་འཐབ་ནི་གི་འགན་འཁུར་ལས་ འབྲུས་ཤོར་མི།

Offenses and Penalties

46. In accordance with Section 295 of the Act, offences and penalties not specifically covered under these Rules and Regulations and the Act shall be dealt as per any applicable laws of the kingdom of Bhutan.
47. In accordance with Section 296 of the Act, any addition, deletion, or alteration in the cadastral records and Thram if not deemed erroneous shall be unlawful.
48. In accordance with Section 297 of the Act, a person committing any of the following acts shall be guilty of an offence of felony of the third degree and shall be liable to be sentenced in accordance with Bhutan Penal Code:
 - 297(a) Unlawful addition, deletion or alteration in the cadastral records and Thram affecting the registered land area or land ownership.
 - 297(b) Issuing Thram or registration of land in the name of any individual or entity other than those entitled in accordance with this Act.
49. In accordance with Section 298 of the Act, a person committing the following act shall be guilty of an offence of misdemeanor and shall be liable to be sentenced in accordance with Bhutan Penal Code:
 - 298(d) Transferring ownership of land belonging to Government, Gerab Dratshang, and religious institutions contrary to Sections 136(a & b) and 138 of the Act.
50. In accordance with Section 299 of the Act, any person committing the following act shall be guilty of an offence of petty misdemeanor and shall be liable to be sentenced in accordance with Bhutan Penal Code:
 - 299(d) Failure of the Local Authority and/or Commission Secretariat or any individuals responsible to carry out their functions under these Rules and Regulations and the Act.

༤༡ ། བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་ ༣༠༠ པའི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་ གཤམ་གསལ་བྱ་སྡོད་ཚུ་ལས་གང་རུང་འཐབ་མི་ མིང་ཅིག་ལུ་ཁྲིམས་
འཆལ་གྱི་གོད་འགོལ་གྱི་ཉེས་སྡོད་གྱི་གངས་སུ་བཙུག་ཞེན་ལས་ འབྲུག་གི་ཉེས་འགོལ་ཁྲིམས་དེ་བ་དང་འབྲེལ་ཉེ་ ཉེས་ཁྲིམས་
སློན་དགོངས་འདི་ཡང་ཅེ།

༣༠༠ ། ཁྱོད་ ། བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་ཉེ་ཁྲམ་གྱི་ནང་དོན་ཚུ་ཐོ་བཀོད་མ་འབད་བར་བཞག་ནི།

༣༠༠ ། ཅེ ། ཁྲམ་བཀོད་གྲུབ་པའི་ས་ཆ་ནང་ དབང་ཚད་སྡོད་པའི་འགོ་དཔོན་ཚུ་འཇུལ་སྡོད་འབད་མི་བཅུག་ནི།

༣༠༠ ། ཅེ ། ཁོ་གི་ས་ཆ་ནང་འཇུལ་སྡོད་འབད་ནི་གི་བཟང་ལན་འབད་ཞེན་ལས་ སའི་ཚུ་བདག་ ཡངན་ ཁོ་རའི་དབང་ཚད་
སྡོད་པའི་མིང་གིས་འོང་མ་བཟུབ་མི།

དོན་ཚན་སྣ་ཚོ་གསལ་

བསྐྱར་བཅོས་དང་དོན་འགྲེལ་དབང་ཆ།

༤༢ ། བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་འདི་གི་དགོངས་དོན་གང་རུང་ཅིག་ བསྐྱར་བཅོས་དང་དོན་འགྲེལ་འབད་ནིའི་དབང་ཆ་དེ་རྒྱལ་ཡོངས་ས་
ཆ་སྣ་ཚོ་གསལ་ཡིག་ཚང་ལུ་ཡོད་པ་ཨིན།

ཚིག་དོན་གྱི་གོ་བ་ལེན་ཐངས།

༤༣ ། བཅའ་ཡིག་འདི་ནང་ དོན་འགྲེལ་གྱི་གོ་བ་སོ་སོ་ལེན་དགོན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ གཅིག་ཚིག་གིས་མང་ཚིག་དང་ མོ་རྟགས་དབྱེ་
བའི་གངས་སུ་ མའི་དབྱེ་བ་ཡང་ཚུད་ནི་ དེ་ལས་ཕན་ཚུན་གཉིས་ གཅིག་མཚུངས་སྡེ་གོ་བ་ལན་དགོ།

ཚིག་དོན་གྱི་དབང་ཚད།

༤༤ ། གལ་སྲིད་ རྫོང་ཁ་དང་ཨིན་སྐད་གྱི་ཚིག་དོན་གཉིས་གྱི་བར་ན་ གོ་དོན་མ་འདྲམ་ལེ་འཐོན་ཚེ་ རྫོང་ཁའི་ཚིག་དོན་ལུ་ ཆ་གནས་
བཞག་དགོ།

51. In accordance with Section 300 of the Act, a person committing the following acts shall be guilty of an offence of violation and shall be liable to be sentenced in accordance with Bhutan Penal Code:

300(b) Not recording the prescribed contents in Thram in accordance with the provisions of the Act.

300(e) Failure to provide access to registered land to authorized persons.

300(f) Failure to attend by the landowner or his authorized individual after serving notice on access to his land.

Miscellaneous

Amendment and Interpretation

52. The authority to amend and interpret any provision under these Rules and Regulations shall vest with the NLCS.

Rules of Construction

53. Under these Rules and Regulations, unless the context indicates otherwise, the singular shall include the plural and the masculine gender shall include the feminine gender and vice versa.

Authoritative text

54. In any instance of difference in meaning between the Dzongkha and English text of these rules and regulations, the Dzongkha text shall be regarded as authoritative.

ངེས་ཚིག་།

- ༡༽ **བཅའ་ཁྲིམས་** ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་གི་སའི་བཅའ་ཁྲིམས་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ཅན་མ་ལུ་གོ་དགོ།
- ༢༽ **ས་ལེན་** ཟེར་མི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ནང་བཀོད་མི་ལྟར་དུ་རྒྱུད་འབྲུས་སྤོང་ཞིན་མ་ལས་ བྲམ་བཀོད་གྲུབ་པའི་སྐར་གྱི་ས་ཆ་ཅིག་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ལུ་གཞུང་གིས་ཕེས་བཞེས་མི་ལུ་གོ།
- ༣༽ **རྒྱུད་འབྲུས་** ཟེར་མི་འདི་ སའི་ཚུ་བདག་གཅིག་གི་ས་ཆ་ཅིག་གཞུང་གིས་བྲུག་ས་མཐོང་བཞེས་པའི་སྐབས་ལུ་ སྤོང་མི་ས་ཆ་བཟུང་གི་ས་ཆ་ ཡང་ན་ དེལ་རྒྱུད་གི་རིན་དེལ་ ཡང་ན་གཉིས་ཆ་ར་ལུ་དགོ།
- ༤༽ **ལྷན་ཚོགས་ཡིག་ཚང་** ཟེར་མི་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆ་ལྷན་ཚོགས་ཡིག་ཚང་ལུ་གོ།
- ༥༽ **དགེ་རབ་གྲུ་ཚང་** ཟེར་མི་འདི་ དགེ་རབ་གྲུ་ཚང་གི་མངའ་འོག་ལུ་ གྲུ་ཚང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བདག་སྐྱོང་ཐོག་ལུ་ཡོད་པའི་ གཞུང་གྲུ་ཚང་དང་ རབ་སྐྱེ་ཚོས་སྤྱོད་ཀྱི་གཙུག་སྤེ་གཞན་ཚུ་ལུ་གོ།
- ༦༽ **སྤུང་སྐྱོབ་སའིངས་** ཟེར་མི་འདི་ བཟོ་སྐྱུན་འབད་མ་ཚོག་པའི་སའིངས་ དཔེར་ན་ རང་བཞིན་སྤུང་སྐྱོབ་སའིངས་ རྒྱལ་སྤྱིའི་ ས་མཚམས་སའིངས་ མཐའ་འཁོར་སྤུང་སྐྱོབ་སའིངས་ སོ་ནམ་སྤུང་སྐྱོབ་སའིངས་ཚུ་ལུ་གོ།
- ༧༽ **མི་དམངས་ཀྱི་མཐའ་དོན་** ཟེར་མི་འདི་ གཞུང་གིས་གཏན་འབེབས་གནང་མི་ལམ་སྲོལ་དང་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་ སྲོལ་རྒྱུན་ ས་ཆའི་ཉམས་སྲུང་ སྤོ་བཏོན་ མི་སྡེ་ ཐབས་ལམ་གྱི་མཐའ་དོན་ཚུ་བཟུང་པའི་ མི་སྡེ་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་དང་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་ཀྱི་ཚ་གྲང་ཚུ་ལས་བརྟེན་ཏེ་བྱུང་པའི་དགོས་མཐོང་ཚུ་ལུ་གོ།
- ༨༽ **ས་ཆ་བ** ཟེར་མི་འདི་ བྲམ་བཀོད་གྲུབ་པའི་སྐར་གྱི་ས་ཆ་ཅིག་ གཞུང་གིས་བྲུག་ས་མཐོང་བཞེས་པའི་ལུ་ རྒྱུད་འབྲུས་སྤོང་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་ས་ཆ་ལས་སྤོང་པའི་ ས་ཆ་བལུ་གོ།
- ༩༽ **ཁྲོམ་སྤེ** ཟེར་མི་འདི་ ཁྲོམ་སྤེ་དབང་འཛིན་གྱི་དབང་བྱུང་འོག་ལུ་ཚུད་མི་ ས་གོ་ལུ་གོ།
- ༡༠༽ **ས་ཆ་བཀོལ་སྤོང་ལག་ཁྲེར་** ཟེར་མི་འདི་ ས་ཆ་ལེན་མི་ལས་སྤེ་གིས་དགོས་དོན་ལྟར་ ས་ཆ་བཀོལ་སྤོང་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ ལག་ཁྲེར་སྤོང་མི་ལུ་གོ།

Definitions

- i. **Act** refers to the Land Act of Bhutan, 2007.
- ii. **Acquisition of Land** refers to taking over private registered land by the Government in the public interests after providing compensation in accordance with the Act.
- iii. **Compensation** refers to means either land substitute or cash payment or both provided to the landowner upon acquisition of his land.
- iv. **Commission Secretariat** refers to the National Land Commission Secretariat.
- v. **Gerab Dratshang** refers to Zhung Dratshang, Rabdeys, and other religious institutions belonging to Gerab Drathang, and under the purview of Dratshang Lhentshog.
- vi. **Protected Zones** refers to areas where construction is restricted such as Green Zone, International Buffer, Environmental Conservation, and Agriculture protected zone.
- vii. **Public Interest** refers to the needs arising out of socio-economic development and environmental concerns including cultural, environmental, heritage, protection of land degradation, recreational, social, and strategic interests as determined by the Government.
- viii. **Land Substitute** refers to the compensation provided to the landowner from State land for his acquired private registered land.
- ix. **Thromde** refers to an area under the jurisdiction of municipal authority.
- x. **Land Use Certificate** refers to a certificate issued to the acquiring agency for the utilization of the acquired land for the intended purpose.